

Vyšetření stavu hydratace

Hydratace je procentuální zastoupení vody v organismu (tvoří 60% hmotnosti u dospělého člověka). Je důležitým parametrem při celkovém vyšetření pacienta, protože nadměrné zvýšení nebo snížení množství vody v organismu může být příznakem různých chorob (jako je například renální selhání). Porucha hydratace může být také příčinou určitého patologického stavu. Například při dehydrataci může nastat hypovolemický šok.

Známky hydratace

- **sliznice** – zjišťuje vlhkost (například v dutině ústní);
- **vlhkost kůže**
 - norma: svěží vzhled díky běžné produkci potu;
 - suchá, šupinatá kůže, odlupuje se – dehydratace;
- **kožní turgor** – natáhnutí kožní řasy a následným puštěním zjistíme schopnost kůže dostat se do původního stavu;
 - zpomalený návrat kůže značí dehydrataci (může být dána například horečkou);
- **centrální žilní tlak**
 - norma: 5–10 mm Hg (kolísá s dechovou aktivitou);
 - snížený centrální žilní tlak je znakem hypohydratace;
 - zvýšený centrální žilní tlak je znakem hyperhydratace;
- **kapilární návrat** – stlačení nehtu – sledujeme opětovné zružovění nehtového lůžka;
 - norma: cca do 2 sekund;
 - prodloužení návratu svědčí o hypovolémii a tedy hypohydrataci;
- **pulz**;
 - snížený pulz je při hyperhydrataci;
 - zvýšený pulz je při dehydrataci;
- **krevní tlak**;
 - při dehydrataci je hypotenze;
 - při hyperhydrataci je hypertenze.

Edém

Pro informaci o hydrataci se u hospitalizovaných pacientů zapisuje **příjem** (per os, intravenózně) a **výdej tekutin** (diuréza).

Poruchy hydratace

Hyperhydratace vede ke zvýšení krevního tlaku. V případě zdravého jedince je tlak normalizován regulačními mechanismy, hlavně pomocí ledvin. V případě narušení funkce ledvin a neschopnosti přefiltrovat nadměrné množství tekutin, může dojít ke vzniku otoků.

Pozn.: Pozor si musíme dát hlavně u **starších lidí**. Ani příznaky o dehydrataci, nemusí být jejím důkazem. Může být dána pouze změnami, které jsou způsobené stárnutím (například snížená elasticita kůže). U seniorů musíme dávat větší důraz na hydrataci a pravidelný přísun tekutin, protože ve stáří je oslabena schopnost pociťovat žízeň.

U dětí a novorozenců hrozí rychlejší vznik problémů z nedostatku tekutin. U novorozenců pozorujeme *vpadlou fontanelu* jako příznak dehydratace.

Odkazy

Související články

- Celkové vyšetření nemocného (rozcestník)

Externí odkazy

- Internetové stránky ZSHK (<https://ose.zshk.cz/vyuka/osetrovatelska-anamneza.aspx?id=17>)

Použitá literatura

- CHROBÁK, Ladislav, et al. *Propedeutika vnitřního lékařství*. 2. vydání. Praha : GRADA Publishing, 2007. 243 s. ISBN 978-80-247-1309-0.
- KLENER, Pavel a Mojmír HORYNA. *Propedeutika ve vnitřním lékařství*. 2. vydání. Praha : Karolinum : Galén, 2006. ISBN 80-7262-429-6.